

saaledes hen, at saafremt det ikke sker frivilligt, skal det ske ved Lovang, kan man være overbevist om, at Frivilligheden vil forsvinde. Naar man ikke lægger nogen anden Vægt paa Sagen end den at man siger: dersom det ikke sker frivilligt, saa skulle I komme til at betale; saa ville de Fleste sige: lader os saa heller gjøre det ved Lovang, og saa er det kun et rent Bedrag; at der siges: det kommer an paa Eder selv, det er en frivillig Sag. Vil man slaa Frivilligheden ihjel, saa skal man altid gaa den Vej, at stille Lovangen i Baggrunden; men vil man fremme Frivilligheden, skal man lægge Hovedvægten paa denne Sag og sige: den og den Sag fremmes ikke, uden at det sker frivilligt, saa kommer Frivilligheden. Jeg har nu ingen Grund til at tvivle om, at Frivilligheden ikke skulde slaa til. Man siger, og det er det væsentligste Hensyn, som man gjør gjældende mod Frivilligheden paa dette Punkt, at man jo kunde risikere, at Brændselet ikke blev tilveiebragt, og at der ikke blev nogen Barme i Kirken. Jeg tror, at en god Binterkulde nok skulde lære Bedkommende at kaffe Midlerne tilveie dertil, og selv om en saadan Erfaring maatte til, vilde den dog ikke komme til at lade vente længe paa sig. Jeg indrømmer, at Betæneligheden kan der være ogsaa ved at gaa den af Fler-tallet antydede Vej, men jeg tør ikke tilraade nogen af de andre, og naar Udvalget ikke har været enig om at turde tilraade den Vej, som vi oprindelig foreslog, nemlig at paalægge Eiendeeieren Anskaffelsen af Brændselet, har jeg ingen anden Vej at anbefale end den, at gjøre det til en fuldkommen frivillig Sag. — Der er endnu et Punkt, hvori der har gjort sig nogen Meningsulighed gjældende i Udvalget; det er i angaaende Forslaget under Nr. 11. Det er væsentlig ledet ved de Udtalelser, der ere fremkomne her i Salen ved 1ste Behandling af Forslaget, at Udvalgets Fler-tal har troet at burde, og ogsaa at turde fremstille dette Forslag, som indeholder en Undtagelse. Fler-tallet har i Betænkningen erkjendt, at dette Forslag indeholder en Undtagelse fra Eiendeeiernes almindelige Forpligtelse, idet det gaar ud paa at slaa en Undtagelse fast i det ene Tilfælde, at samtlige Eiendeydere have overtaget Eienden og ere Eiendeeiere. Der kan, om jeg saa tør sige, fra Begrebets Side ikke gives noget Bevis for Nødværdsigheden af dette Skridt, det indrømmer jeg fuldstændig, men det er Billighedshensyn, der her have gjort sig gjældende. Man har set og indrømmet, at i mange Kredse, hvor næsten samtlige Beboere ere Eiendeeiere, vilde det let kunne virke noget ubilligt, om den nye Forpligtelse kom til at paahvile Eiendeyderne, og enkelte i Sognet være undtagne herfra. Det er dette Hensyn, som har ledet Udvalgets Fler-tal til at turde tilraade en Undtagelse i dette enkelte Tilfælde; men naar man har villet gjøre denne Undtagelse, har man tillige troet at burde sætte en Betingelse dertil, idet man

i det Hele taget, naar Udgifter af denne Art, paalægges Kommunens Kasse, har ment at burde tilføje en Indskrænkning, forsaavidt der var Medlemmer i Sognet, der ikke vare Medlemmer af Folketirken, saaledes at disse blev undtagne. Dette kunde, uden at man behøvede at gaa til en særlig Ligning i dette Forhold, ske paa den Maade, at de fik en Godtgjørelse af Kommunens Kasse, som meget let lader sig udregne ved Hjælp af Forholdet mellem den Befolking, der er anvendt paa Anskaffelsen af Kaffelovne, og samtlige Kommunens Udgifter, og saa deres Bidrag til disse. Dette er den nemmeste Maade at komme bort fra dette Spørgsmaal paa, og naar det til-lige er antydet, — jeg skal gjøre opmærksom paa, at der i saa Henseende er en Uoverensstemmelse mellem Betænkningen og Endringsforslaget — at man burde udvide denne Undtagelse ogsaa til dem, der ikke have sluttet sig til den paagjældende Kirke, altsaa ere Sognebaandsløbere eller tilhøre en Valgmenighed, saa er det ganske vist paa en Maade begrundet i en Feiltagelse, at denne Endring ikke er kommet ind i selve Endringsfor-slaget, men jeg beklager det dog ikke, og jeg tror, at selve Endringsforslaget kan og bør blive staaende, som det staar, fordi selv i dette Tilfælde, hvor det kun gjælder en Udgift een Gang for alle til Anskaffelsen af Kaffelovne, vilde det ogsaa med Rette kunne komme til at paahvile dem, der høre til Sognet, skjøndt de ikke i Diebliffet have sluttet sig til Sognets Kirke; thi under for- andrede Forhold vilde de altid kunne komme til at nyde Godt deraf, og jo mere vi havde Brugen af Kirken, for Sognets Beboere, desto mere vil ogsaa en Regel som denne være paa sin Plads. Jeg maa gjøre opmærksom paa en Feil, som er indløben i Endringsforslaget under Nr. 6, og som jeg skal foranledige rettet inden 3die Behandling. Betænkningens Text viser allerede, at en Feil der er kommet tilstede. Det hedder nemlig: „Hvor Eiendeeieren ikke er villig til at afholde Befolkingerne til Anskaffelse af Brændsel og øvrige Foranstaltninger ved Kirkens Opvarmning paa de almindelige Søn- og Helligdage, tilveiebringes Midlerne hertil ved frivillige Sammen-skyd“. Det er for snever en Brændsel, der er dragen, naar man har indskrænket sig til de almindelige Søn- og Helligdage. Vi følge Udvalgets Mindretal i at udvide dette til at gjælde for samtlige de Arter af Gudstjeneste, der hjemles ved § 1 i Loven fra ifjor. Der er nemlig Kir-kens Benyttelse udvidet til at gjælde ogsaa for Sognepræst og Kapellan, som holde Gudstjeneste udenfor de almindelige Søn- og Helligdage. Denne Udvidelse er det Fler-tallets Mening, og saa skulde gjøres gjældende under Endringsfor-slaget under Nr. 6, og en Forandring i saa Henseende vil ske til tredie Behandling. Jeg skal gjentage, at den Meningsulighed, som her har gjort sig gjældende, jo ingenlunde er væsentlig,